

MEDENİ USUL HUKUKU

Nokta Atışı Soru Tahminleri

Ekin Hoca Diyor Ki;

Ortak Odak

- Yargılamaya Hakim Olan İlkeler
- Yetki İtirazları Ve Yetki Sözleşmesi
- Dava Şartları Ve Zorunlu Arabuluculuk
- Davaya Son Veren Taraf İşlemleri (Feragat Ve Kabul)
- Geçici Hukuki Korumalar (İhtiyati Tedbir)
- Kanun Yolları Süreleri Ve Hükmün Tamamlanması

MEDENİ USUL ÇIKMIŞ SORULAR ANALİZİ

Sınav türlerine göre odak noktaları, soru tipleri ve zorluk dereceleri karşılaştırması

HMGS Odak Noktaları ve Çıkmış Soru Türleri

HMGS, Medeni Usul Hukuku kapsamında yargılama ilkelerinin tespitini, vekilin yetkilerini, ilk itirazların neler olduğunu, ispat hukukunun net sınırlarını ve özel dava türlerini doğrudan kural bazında test eder.

Öne Çıkan Detaylar

- Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler:** Hakimin, iki tarafın söylemediği vakıaları kendiliğinden dikkate alamaması (tarafarca getirilme ilkesi) ve okunamayan ya da uygunsuz bir dilekçenin yeniden düzenlenmesi için süre vermesinin yargılamanın sevk ve idaresi ilkesinin bir gereği olduğu kuralı çıkmış sorulardandır.
- Vekâletnamede Özel Yetki Gerektiren Haller:** Avukatın davadan feragat etmesi, davayı tamamen islah etmesi, yemin teklif etmesi, yargılamanın iadesi yoluna başvurması veya tahkim anlaşması yapabilmesi için vekâletnamesinde mutlaka özel yetki bulunması zorunluluğu sıkça sorulur.
- İlk İtirazlar ve Yetki:** Uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözümlenmesi gerektiği (tahkim itirazı) ile kesin yetki kuralının bulunmadığı hallerde mahkemenin yetkisiz olduğu iddiası (kesin olmayan yetki itirazı) birer ilk itirazdır ve mutlaka cevap dilekçesinde ileri sürülmelidir.
- İspat ve Deliller:** Tarafların veya vekillerinin mahkeme önünde ikrar ettikleri vakıaların çekişmeli olmaktan çıkacağı ve ispatının gerekmediği; ayrıca iki taraftan birinin nişanlısının tanıklıktan çekinme hakkına sahip olduğu net bilgi olarak test edilir.
- Zorunlu Arabuluculuk (Dava Şartı):** Taşınır ve taşınmazların paylaşılması/ortaklığın giderilmesi, Kat Mülkiyeti Kanunu'ndan doğan uyuşmazlıklar ve komşu hakkından kaynaklanan davalarda arabulucuya başvurunun "dava şartı" olduğu kritik bir bilgidir.

Soru Türleri

Kanun metnindeki kavramları eşleştiren (Örn: "Aşağıdakilerden hangisi basit yargılama usulüne tabi değildir?", "Hangisi özel yetki gerektirir?"), doğrudan usul sürelerini ve itiraz türlerini (ilk itiraz/dava şartı ayrımı) ölçen orta ve yüksek zorluktaki net kural sorularıdır.

Hakimlik Odak Noktaları ve Çıkmış Soru Türleri

Hâkimlik sınavı, usul kurallarının kesiştiği karmaşık yetki problemlerini, kanun yollarının teknik istisnalarını, davaya müdahil olan üçüncü kişilerin sınırlarını ve mecburi dava arkadaşlığını ağır senaryolarla sorgular.

Öne Çıkan Detaylar

- Kanun Yollarının Sınırları:** İlk derece mahkemelerinin geçici hukuki korumalar (ihtiyati tedbir vb.) hakkında verdikleri kararlar ile çekişmesiz yargı işlerinde verilen kararlara karşı kural olarak istinafa gidilebileceği, ancak bölge adliye mahkemesinin bu konulardaki kararlarının temyiz edilemeyeceği (kesin olduğu) Hâkimlik sınavının favori çeldiricisidir.
- İstinafta Yapılamayacak İşlemler:** İstinaf incelemesi sırasında bölge adliye mahkemelerinde davanın islah edilemeyeceği, karşı dava açılmayacağı ve davaya müdahale talebinde bulunulamayacağı kuralı ağır vaka sorularında kullanılır. (Not: İstinafta davadan feragat edilebilir)
- Fer'î Müdahilin Sınırları:** Davaya fer'î müdahil olarak katılan 3. kişinin, asıl tarafın işlemlerine aykırı işlemler (örneğin asıl taraf kabul ederken onun temyize gitmesi) yapamayacağı ve davanın asıl tarafı feragat ettiğinde müdahilin davayı sürdürmeyeceği detayları öne çıkar.
- Hükmün Tamamlanması:** Yargılamada ileri sürülmesine rağmen hakkında tamamen veya kısmen karar verilmeyen hususlarda tarafların nihai kararın tebliğinden itibaren 1 ay içinde "hükmün tamamlanması ve ek karar verilmesini" isteyebileceği kuralı teknik bir ölçüm noktasıdır.

Soru Türleri

Çok adımlı olay metinleri verilerek, "Davacı X hangi aşamada hangi işlemi yapmalıdır?", "Bu karara karşı hangi yasa yoluna kaç gün içinde gidilir?" tarzında usul silsilesini analiz ettiren, çeldiricisi yüksek pratik sorulardır.

2026 HMGS SORU TAHMİNLERİ

MEDENİ USUL HUKUKU

1

Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) temel ilkeleri, HMGS'de olay veya kural kurgusu üzerinden sıklıkla test edilmektedir. Hakim, iki tarafın söylemediği vakıaları kendiliğinden dikkate alamaması "**tarafarca getirilme**" ilkesidir. Öte yandan, okunamayan, uygunsuz veya ilgisiz bir dilekçenin yeniden düzenlenmesi için hakim tarafa uygun bir süre vermesi "**yargılamanın sevk ve idaresi**" ilkesinin doğrudan bir gereğidir (2024 HMGS Sorusu).

2

Mahkemelerin Görev Alanları

Görev kuralları kamu düzenindedir ve davanın her aşamasında re'sen gözetilir. HMGS'de özellikle Sulh Hukuk Mahkemesinin istisnai görev alanları dikkatle sorgulanır. Kira tespiti ve tahliye gibi kira ilişkisinden doğan tüm davalar ile taşınır ve taşınmazların paylaşılması (ortaklığın giderilmesi) davaları Sulh Hukuk Mahkemesinin mutlak görevindedir. Ancak "**haksız el atmanın önlenmesi**" davası malvarlığı hakkına ilişkin genel bir uyuşmazlık olduğundan, Asliye Hukuk Mahkemesinde görülür (2025 Eylül HMGS Sorusu).

3

Yetki İtirazları ve Yetki Sözleşmesi

Kesin yetki kuralının bulunmadığı hallerde mahkemenin yetkisiz olduğu iddiası ile uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözümlenmesi gerektiği iddiası "**ilk itiraz**" niteliğindedir ve mutlaka cevap dilekçesinde (esasa cevap süresi içinde) ileri sürülmelidir (2025 Nisan HMGS). Kesin yetkinin bulunmadığı hallerde hakim, yetkisizliği kendiliğinden (re'sen) araştıramaz. Ayrıca, tacirler ve kamu tüzel kişileri arasında yapılabilen yetki sözleşmesinin geçerli olabilmesi için mutlaka "**yazılı yapılması**" şarttır; sözlü yetki sözleşmeleri geçersizdir.

4

Dava Şartları ve Zorunlu Arabuluculuk

Dava şartları, mahkemenin davanın esas hakkında inceleme yapabilmesi için bulunması gereken şartlardır. Son yıllardaki mevzuat değişiklikleriyle genişleyen arabuluculuk kurumu HMGS'nin favorilerindedir. Özellikle taşınır ve taşınmazların paylaşılması/ortaklığın giderilmesi, Kat Mülkiyeti Kanunu'ndan doğan uyuşmazlıklar ve komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklar dava açılmadan önce arabulucuya başvurulması zorunlu (**dava şartı**) olan alanlardır (2025 Nisan HMGS).

5

Davaya Müdahale ve Dava Arkadaşlığı

Üçüncü kişilerin davaya katılması usul kuralları HMGS'nin teknik konularındandır. Davaya **fer'i müdahil** olarak katılan kişi, davayı ancak bulunduğu noktadan itibaren takip edebilir ve yanında katıldığı asıl tarafın işlem ve açıklamalarına aykırı usul işlemi yapamaz. Fer'i müdahil, kural olarak hüküm verilinceye kadar davaya katılma talebinde bulunabilir.

6

Avukata Özel Yetki Verilmesini Gerektiren Hâller

Avukatın genel dava vekâletnamesi ile yapamayacağı, açıkça özel olarak yetkilendirilmesi gereken işlemler çok sık test edilmektedir. Davadan feragat etmek, davayı kabul etmek, yemin teklif etmek, davayı tamamen ıslah etmek, tahkim sözleşmesi yapmak, alternatif uyuşmazlık yollarına (arabuluculuğa) başvurmak ve yargılamanın iadesi yoluna gitmek için vekâletnamede mutlaka "**özel yetki**" bulunması gerekir (2025 Nisan ve Eylül HMGS).

7

Dava Çeşitleri (Terditli, Mütelahik ve Karşı Dava)

Dava çeşitlerinin kavramsal tanımları ve kuralları HMGS'de doğrudan sorulmaktadır. Davacının asıl talebinin reddedilmesi ihtimaline karşılık fer'i (ikincil) bir talepte bulunduğu dava türü "**terditli dava**"dır. Davalının davacıya karşı açtığı "**karşı davanın**" ise mutlaka esasa cevap süresi içinde açılması gerektiği ve derdest (görülmekte olan) bir asıl davanın bulunmasının zorunlu olduğu bilgisi bilinmelidir (2025 HMGS).

8

Davanın İslahı ve Usuli Sınırları

İslah, taraflardan birinin yapmış olduğu bir usul işlemini tamamen veya kısmen düzeltmesidir. Taraflar aynı davada ıslah yoluna kural olarak "**yalnızca bir kez**" başvurabilirler. İslah, tahkikatın sona ermesine kadar yazılı veya sözlü olarak yapılabilir; ancak istinaf ve temyiz aşamasında ıslah yoluna başvurulamaz. Davasını tamamen ıslah ettiğini bildiren tarafın bir hafta içinde yeni dava dilekçesi vermesi zorunludur, aksi halde ıslah hiç yapılmamış sayılır.

9

İspat Kuralları ve Deliller (İkrar, Yemin ve Tanık)

HMK'da ispat yükü ve delil kuralları yoğun biçimde test edilir. Tarafların veya vekillerinin mahkeme önünde **ikrar (kabul)** ettikleri vakıalar çekişmeli olmaktan çıkar ve ispatı gerekmez (2024 HMGS). Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyeceği vakıalar (kamu düzenini ilgilendirenler) yemine konu olamaz. Tanık delilinde ise; iki taraftan birinin nişanlısının tanıklıktan çekinme hakkı olduğu kuralı çok sık yoklanır.

10

Davaya Son Veren Taraf İşlemleri (Ferahat ve Kabul)

Ferahat ve kabul, uyuşmazlığı esastan çözen ve kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğuran taraf işlemleridir. Bu işlemler hüküm kesinleşinceye kadar (istinaf ve temyiz aşamaları dâhil) her zaman yapılabilir. Ferahat, mutlaka yazılı dilekçe ile yapılmak zorunda değildir; duruşma sırasında sözlü olarak da yapıp tutanağa geçirilebilir (2025 Eylül HMGS).

SULH İKRAR VE FERAGAT!!! SULH ŞARTA BAĞLI GERÇEKLEŞEBİLİR — HÜKÜM KESİNLEŞİNCEYE KADAR YAPILABİLİR.

11

Geçici Hukuki Korumalar (İhtiyati Tedbir)

İhtiyati tedbir kararları ve şartları sınavın potansiyel konularındandır. İhtiyati tedbir talep eden taraf kural olarak **teminat göstermek zorundadır**; ancak talebin resmi bir belgeye dayanması veya davacının adli yardımdan yararlanması gibi durumlarda mahkeme, gerekçesini belirterek teminat alınmamasına karar verebilir. Geçici hukuki korumalar hakkında ilk derece mahkemelerince verilen kararlara karşı istinafa gidilebilir ancak bölge adliye mahkemesi (istinaf) kararları kesindir, temyiz edilemez.

12

Kanun Yolları Süreleri ve Hükümün Tamamlanması

Usul hukukundaki kesin yasa yolu süreleri HMGS'nin değişmezlerindedir. HMK uyarınca istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süresi **2 haftadır** ve bu süre ilamın tebliğiyle işlemeye başlar. Yargılamada ileri sürülmesine rağmen hakkında tamamen veya kısmen karar verilmeyen (unutulan) hususlarda taraflar, nihai kararın tebliğinden itibaren **1 ay içinde** "hükümün tamamlanmasını ve ek karar verilmesini" isteyebilirler (2025 Eylül HMGS'de 3 ay çeldiricisi kullanılmıştır).

☑ Bu 12 konu, her iki sınavda da en yüksek soru yoğunluğuna sahip başlıklardır. Özellikle yeter sayı silsileleri ve süreler ezber gerektiren kritik detaylardır — mutlaka tekrar ediniz. Sınavda şimdiden başarılar dileriz.